

**VALSTYBĖS
DOKUMENTŲ
TECHNOLOGINĖS
APSAUGOS TARNYBOS
PRIE FINANSŲ
MINISTERIJOS
2020 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

2021 m. vasario 17 d. Nr. 6-13
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Be jokių abejonių 2020 metai buvo vieni ypatingiausių metų visam šiuolaikiniam pasauliui. Po visos valstybes išplitusi COVID-19 epidemija privertė visus mus tarsi sustoti, o nuo kovo mėnesio vidurio šalyje paskelbtas karantinas – gyventi ir dirbti iki šiol nepatirtomis sąlygomis. Buvo uždaryta nemaža dalis verslo įmonių, darbuotojams teko pratintis prie naujos darbo organizavimo tvarkos – nuotolinio darbo ir imantis papildomų saugumo priemonių darbe. Tokiu būdu dirbo ir Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos prie Finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) darbuotojai.

Džiaugiuosi, kad Tarnyboje buvo išvengta COVID-19 protrūkių, o neįprastomis darbo sąlygomis dirbusios Tarnybos veiklos rezultatai ne tik kad nesuprastėjo, bet Tarnybai itin reikšmingose veiklose srityse net pranoko ankstesnių metų rezultatus. 2020 metų kovo mėn. Lisabonoje vykusios tarptautinės konferencijos metu Lietuvos Respublikos pasas kartu su Maltos Respublikos pasu pripažinti geriausiais pasais Europoje, Viduriniuose Rytuose ir Afrikoje.

2020 metais žengtas didelis žingsnis pirmyn tobulinant Tarnybos veiklos procesus bei vidaus kontrolės sistemą diegiant veiklos procesų valdymo sistemą – per praėjusius metus išanalizuotos pagrindinius Tarnybos procesus sudarančios procedūros, įvertintas procedūrų tikslingumas bei atitiktis suinteresuotų subjektų poreikiams.

2021 metais ir toliau seksime inovacijas saugiųjų dokumentų srityje, tobulinsime Tarnybos veiklos procesus, kad neatsiliktume nuo tarptautinių tendencijų ir pateisintume visuomenės lūkesčius.

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos
prie Finansų ministerijos direktorius

Klemensas Rimšelis

I SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRUI PAVESTŲ VALDYMO SRIČIŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kurios paskirtis – įgyvendinti valstybės politiką dokumentų technologinės apsaugos srityje.

2020 metais Tarnyba savo veiklą organizavo vadovaudamasi Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių 2020–2022 metų strateginiu veiklos planu ir Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintu Tarnybos metiniu veiklos planu. 2020 metais Tarnyba buvo atsakinga už Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių 2020–2022 metų strateginio veiklos plano programos „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ (kodas 01.02) uždavinio „Užtikrinti efektyvius Finansų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų atliekamų funkcijų procesus“ priemonės „Užtikrinti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų (pvz., paso, tapatybės kortelės, vairuotojo pažymėjimo, banderolių, diplomų, keleivinio transporto bilietų ir pan.) *blankų technologinę apsaugą*“ (kodas 01.01.21) (toliau – priemonė) įgyvendinimą.

Tarnyba, įgyvendindama minėtą priemonę:

- rengia saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų grafinius projektus;
- prižiūri saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų gamybą ir vertina etalonų projektus;



High Security Printing EMEA apdovanojimas

2020 m. kovo 9–11 d. Lisabonoje, Portugalijos Respublikoje, organizuotoje tarptautinėje konferencijoje spaudos klausimais (*High Security Printing EMEA*) Lietuvos Respublikos pasas (nuo 2019 m. gegužės mėn. pradėtas išdavinėti) kartu su Maltos Respublikos pasu pripažinti geriausiais pasais Europoje, Viduriniuose Rytuose ir Afrikoje. Tarnyba įvertinta už paso elegantiško dizaino ir naujausių technologinės apsaugos priemonių, kurios niekada iki tol nenaudotos Lietuvos Respublikos dokumentuose, sujungimą.

2020 m. taip pat pasiekta reikšmingų veiklos rezultatų – įvertintos ir patvirtintos trys naujos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos priemonės (palyginimui, 2019 m. – viena priemonė; 2018 m. – dvi priemonės). Šios priemonės priskirtos prie technologinės apsaugos lygio, įtrauktos į technologinės apsaugos priemonių sąrašą ir galės būti naudojamos Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinei apsaugai.

2020 m. taip pat parengta ir patvirtinta 80 saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų grafinių projektų, 66 saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų eskizų projektai.

73 kartus vykdyta saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų gamybos priežiūra, įvertinti ir patvirtinti 94 saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų projektai.

Parengti 99 (devyniasdešimt devynių) saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos priemonių aprašai visuomenei, specialistams, ekspertams.

Europos dokumentų archyvavimo sistemos (FADO) nacionalinės centrinės tarnybos įslaptintos informacijos ryšių ir informacinei sistemai (N.FADO) parengta ir pateikta informacija apie Tarybinio paso blanką (identifikavimo kodas 00926-A1), Vizos įklijos blanką (identifikavimo kodas 01588-A1) ir Užsieniečio paso blanką (identifikavimo kodas 00925-A1).

Vykdamas saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos (toliau – licencijuojama veikla) sąlygų laikymosi priežiūrą, per ataskaitinį laikotarpį atlikta dešimt tikrinimų.

Pagal gautus saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įmonių (toliau – įmonė) pranešimus 56 kartus dalyvauta priimant specialiąsias medžiagas į įmonių specialiųjų medžiagų patalpas, 41 kartą dalyvauta naikinant saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos broką, fotoplėveles, spaudos formas, specialiųjų medžiagų, ruošinių likučius, 291 kartą tikrintas ir užplombuotas numeruotas saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų brokas, 4 kartus dalyvauta atliekant specialiųjų medžiagų, ruošinių, broko, fotoplėvelių, spaudos formų inventorizaciją.

Atliekant saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų kokybės tikrinimus, patikrintas visas teisės aktais nustatytas patikrinti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų kiekis – 154 256 vienetai (I ketv. – 43 312; II ketv. – 24 662; III ketv. – 39 451; IV ketv. – 46 831). Taip pat atlikti 76 (septyniasdešimt šešių) saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų pavyzdžių kokybės tikrinimai.

Vykdamas teisės aktų, reglamentuojančių saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų leidybą, technologinę apsaugą ir gamybą, nuostatų laikymosi Vyriausybės vertybinių popierių, banderolių, keleivinio transporto bilietų, oficialiųjų žymėjimo ženklų, dokumentų blankų privalomąsias formas tvirtinančiose įstaigose (toliau – tvirtinančios įstaigos) priežiūrą, per ataskaitinį laikotarpį atlikta 12 tikrinimų. Taip pat aktyviai vykdyta teisės aktų, reglamentuojančių saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų leidybą, technologinę apsaugą ir gamybą, nuostatų laikymosi tvirtinančiose įstaigose prevencija (parengta ir raštu pateikta informacija 64 tvirtinančioms įstaigoms apie teisės aktais nustatytas prievoles, atsirandančias joms po

dokumentų blankų privalomosios formos patvirtinimo; teiktos konsultacijos tvirtinančių įstaigų darbuotojams).

Tvarkant Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų registrą (toliau – Registras), per ataskaitinį laikotarpį pagal pateiktas paraiškas įregistruoti 34 Registro objektai; išregistruota 13 Registro objektų; 323 Registro objektai perkelti į archyvą; pakeisti Registro duomenys ir modifikuotas 41 Registro objektas; į Registrą įvesti duomenys apie 42 Registro objektus ir 64 modifikuotų Registro objektų pavyzdžių gavimą iš gamintojų; į Registrą įvesti duomenys apie 101 Registro objekto technologinės apsaugos priemonių aprašų visuomenei paskelbimą; Registre įvesti duomenys apie 2 naujas Registro objektų klastotes; papildyti duomenys apie 8 Registro objektų klastotes. Į anglų kalbą išversti 64 Registro objektų technologinės apsaugos priemonių aprašai.

Siekiant užtikrinti Registro pasiekiamumą, 2020 m. buvo vykdyti Registro programinės įrangos priežiūros darbai: darytos tarnybinių stočių programinės įrangos, įvykių žurnalų ir aktualių duomenų atsarginės kopijos; atnaujinta Registro programinė įranga. Taip pat atlikti Registro duomenų bazių priežiūros darbai: konfigūruotos duomenų bazės bei programinė įranga, darytos ir patikrintos kiekvieno ataskaitinio laikotarpio mėnesio atsarginės Registro duomenų kopijos ir pašalintos senesnės, nuolat vykdyta Registro, duomenų bazių apsauga nuo neatsargių ar piktavališkų naudotojų veiksmų; vykdyti Registro vartotojų administravimo ir klasifikatorių tvarkymo darbai.

Tarnyba, kaip valstybės paslapčių subjektas, 2020 m. ypatingai didelį dėmesį skyrė kibernetinių incidentų prevencijai. Atnaujinta tarnybinių stočių programinė įranga; visose kompiuterizuotose darbo vietose įdiegta atnaujinta antivirusinė programinė įranga; atlikta Registro vartotojų kompiuterizuotų darbo vietų priežiūra, apsauga ir kontrolė. Išspręstos kompiuterinių darbo vietų techninės problemos, atlikti profilaktikos darbai. Siekiant užtikrinti tinkamą įslaptintos informacijos apsaugą, taip pat atlikti Tarnybos naudojamų informacinių ir komunikacinių sistemų priežiūros, apsaugos ir kontrolės darbai.

Analizuojant Tarnybos kaupiamus (turimus) duomenis, parengtos 8 apibendrintos informacijos apie saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybą bei klastojimą suvestinės.

INFORMACIJA APIE VERTINIMO KRITERIJŲ ĮGYVENDINIMĄ

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdymas	Įvykdymo būklė, proc.
1.	Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų eskizų pagal patvirtintus technologinės apsaugos priemonių sąrašus rengimo laiko trumpėjimas dienomis palyginti su teisės aktuose nustatytais terminais (darbo dienomis) (P-01-02-01-01-21)*	2	2	100
2.	Parengtų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų grafinių projektų procentas nuo teisės aktuose, reglamentuojančiuose saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybą, nustatytais terminais privalomų parengti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų grafinių projektų, proc.	100	100	100
3.	Įvertintų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų projektų procentas nuo pateiktų įvertinti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų etalonų projektų, proc.	100	100	100
4.	Parengtų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos priemonių aprašų visuomenei, specialistams, ekspertams procentas nuo teisės aktuose nustatytais terminais privalomų parengti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos priemonių aprašų visuomenei, specialistams, ekspertams, proc.	100	100	100
5.	Suorganizuotų naujų technologinės apsaugos priemonių vertinimų ir pateiktų išvadų dėl jų panaudojimo nuo Tarnybos surastų naujų technologinės apsaugos priemonių, proc.	100	100	100
6.	Pateiktos informacijos apie išleistus į apyvartą ir galiojančius saugiuosius dokumentus ir saugiuosius dokumentų blankus Europos dokumentų archyvavimo sistemai procentas nuo reikalingos pateikti teisės aktuose nustatytais terminais informacijos apie išleistus į apyvartą ir galiojančius saugiuosius dokumentus ir saugiuosius dokumentų blankus, proc.	100	100	100
7.	Atlikti licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi tikrinimai, vnt.	10	10	100
8.	Patikrintų saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų procentas nuo teisės aktuose nustatyto patikrinti saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų, proc.	100	100	100
9.	Atlikti Vyriausybės vertybinių popierių, banderolių, keleivinio transporto bilietai, oficialiųjų žymėjimo ženklų, dokumentų blankų privalomąsias formas tvirtinančių įstaigų patikrinimai, vnt.	12	12	100
10.	Registre sukauptų duomenų procentas nuo gautų paraiškų ir nustatytos formos dokumentų, proc.	100	100	100
11.	Registro pasiekiamumas teisės aktų, reglamentuojančių valstybės informacinių sistemų veiklą, nustatytais terminais, proc.	100	100	100
12.	Parengtos apibendrintos informacijos apie saugiųjų	8	8	100

dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybą ir klastojimą suvestinės ir pagal poreikį pateiktos suinteresuotoms valstybės institucijos ir įstaigoms, vnt.

* Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių 2020–2022 metų strateginio veiklos plano vertinimo kriterijus.

PAGRINDINĖS VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

Igyvendinant Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo“, bei tobulinant vidaus kontrolės sistemą, Tarnyboje **diegiama veiklos procesų valdymo sistema**. 2020 m. buvo analizuotos pagrindinius Tarnybos procesus sudarančios procedūros, vertintas procedūrų tikslingumas bei atitiktis suinteresuotų subjektų (saugiųjų dokumentų ar saugiųjų dokumentų blankų gamintojų, Vyriausybės vertybinių popierių, banderolių, keleivinio transporto bilietų, oficialiųjų žymėjimo ženklų, dokumentų blankų privalomąsias formas tvirtinančių įstaigų ir kt.) poreikiams. Iš viso išanalizuotos 108 pagrindinius procesus sudarančios procedūros, parengti šių procedūrų aprašai. Tikimasi, kad diegiama veiklos procesų valdymo sistema ne tik optimizuos Tarnybos finansinių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimą, patobulins vidaus kontrolės sistemą, bet ir pagerins Tarnybos atliekamų funkcijų bei teikiamų paslaugų kokybę.

2020 m. įvertinta ir Tarnybos veikla, sudarant visuomenei sąlygas gauti internetu visą viešą informaciją apie Tarnybą ir jos funkcijas bei užtikrinant teikiamos informacijos aktualumą, patikimumą, paieškos galimybes ir reguliarių informacijos atnaujinimą. Informacinės visuomenės plėtros komiteto užsakymu 2020 m. atlikto valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių atitikimo Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480, nuostatomis, vertinimu Tarnybos interneto svetainė 100 proc. atitiko vertinimo kriterijus.

ŽMOGIŠKŪJŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Siekiant neatsilikti nuo sparčiai besivystančių technologijų, besikeičiančios teisinės aplinkos, didėjančių reikalavimų veiklos kokybei Tarnyboje didelis dėmesys skiriamas žmogiškųjų išteklių kvalifikacijos kėlimui. Per 2020 m. **57,14 proc. Tarnybos darbuotojų (24 darbuotojai) kėlė kvalifikaciją** aktualiausiomis temomis: asmens duomenų apsaugos, korupcijos prevencijos, rizikos valdymo, viešojo administravimo, lyderystės, viešųjų pirkimų, kibernetinio saugumo ir kt. klausimais.

Direktorius

Klemensas Rimšelis